

עין משפט
גרי מצוה

נח:

הכונס פרק ששי בבא קמא

מסורת הש"ס

בר א ב ג מ"י פ"ד מהל'
טוקי מנחם הל' י' סג
עין פ' טו"ט ח"ת ס'
של ספ"ד :

מוסף רש"י

קטמה נטיעה. בהמה
שנסבה לרבות היתק
הזיקה. קטמה נטיעה ח"ת
כמה שמן אותה (בחובות
פ"ה). שמי כסף. שמי
מטות (שם). חז"ל. שמי
של מנחה שמן ושעורין
בעין ירק (למ"ד פ"ט).

ה' שמיין בית סאה באותה שדה. פי' שאלם אכלה ערוגה אחת שמין אותה אגב בית סאה כמה הימה יפה קודם שאכלה ממנה וכמה היא יפה עכשיו וקשה לר"י דלי אבית סאה קאי ה"ל למימר כמה בלשון זכר ועוד דקבעי בגמ' היכי שיימיין הלל פירשה יפה משמיעו ששמין ערוגה צבית סאה ומה שפ"ה בגמ' היכי שיימיין דבית סאה בלגמי נפשה לא שיימיין דמכחישיין ליה למזיק דקרתה ערוגה של קב או קביים חשונה לפי דמיו אלא שמין ס' סאין ורואין כמה דמים מניעים לבית סאה וחורין ושמין כמה נפחתה בשביל הערוגה וקשה דהיין מליני שמי שמוות הללו דנקרא לא כמי אלא כשדה אחר ששמין מה שהיך אגב שדה אחרת ומן המשנה לא משתמע כלל ועוד דלמ"ד בגמ' קלח בששים קלחים כלומר בששים שיעורים כמותו אמאי נקט במתניתין בית סאה ועוד קשה דפרין בגמרא אכלהו אמוראי מהא דתניא אכלה קב או קביים רואין אותה כאלו היא ערוגה קטנה ומשערין אותה מאי לאו בפני עלמיה תקיז ליה (ומתני' דקתני שמשערין אותה צבית סאה) וגרסה לפרש דשמין בית סאה דקתני היינו בית סאה הנאלל במין צבואה שדה כדקתני סיפא במילתא דר"ש אס סאה סאה אס סאמים סאמים ולפי שלל פי' משמיעו כמה שמין אותה אלא שנאזנה שדה שמין אותה מפרש בגמרא היכי שיימיין ומפרש ר' יוסי נר חנינא סאה בששים סאין בין אכלה פחות בין אכלה יותר לעולם שמין סאה בששים ומשלים לפי החשבון חזקיה אומר קלח בששים קלחים כלומר לעולם מה שאכלה בששים שיעורין כמותן ר' ינאי אומר תרקב בששים תרקבין ויין אכלה פחות או יותר משלם לפי חשבון ולר' ינאי משביח יותר מוין מלר' יוסי בר חנינא דקרתה תרקב אינה ניכרת בשלשים סאין כמו קרתה סאה בס' סאין כאלמר רב פפא דלין שמין כור בס' כוריס מפני שפוגם מוין ואע"ג דקתני במתניתין בית סאה צבואה שדה לרבי ינאי לא לשיעורא נקטיין שאין משערין בו כלל אלא במתקב משערין וגרסה לר"י דכי משערין למר בתרקב ולמר בסאה לאו צבית סאה ורע קאמר דהוי נ' על נ' דלין דומה שדברה משמיעו צוה דבנהמה אחת איירי ומתי אכלה כל זה אלא בסאה פירות קאמר דמשערין דקתני אס סאה סאה ולין לתמוה על לשון בית סאה דקתני במתניתין דכיון שהפירות מחוברין לקרקע שייך שפיר בית סאה והא דפרין בגמרא אברייתא היא ולא בית כור ולא כור מצעי ליה היינו משום דברייתא קתני קב ובסיפא בית כור ומיהו אי הוה מפרשיין דצבית סאה ורע קאמר כגון נ' על נ' הוי ניחא טפי אע"ג דבגמרא נקט לכולהו בלא בית דקאמר סאה תרקב קב וכור אין להקפיד דלפעמים קרי נמי לבית כור ורע כור סתם כלאשכחן צפרק המקבל (ב"מ דף קה) ונתן ארבעה קבין לכור ומסיק דארבעה קבין לכור ורע קאמר:

ולאסטמורי בנוס. להשמר דממתי: סאה בס' סאין. ערוגה אחת שמין בית סאה דמכחישיין ליה למזיק לפי הולא ורואין מזו לימכר ועני שאין ידו משנת לדמי קרקע גדולה קונה אותו ציומר דממיו וקרתה ערוגה של קב או קביים משיב לו לפי דמיו אלא שמין ששים סאים כמה שוין ורואין כמה דמים מניעין לבית סאה וחורין ושמין כמה נפחתה דמיו בשביל קרתה ערוגה זו. ור"מ למה הזכיר בית סאה שאס היה שמין מהמלה הערוגה בששים סאין כמה היו יפין וכמה הן יפין לא היה משלם כלום שאין קרתה ערוגה קטנה ניכרת בששים סאין אגב צבית סאה ניכרת: פרקב בששים פרקבין. שלשים סאין שמין ולא ששים דל"כ מפקדה ליה לניחן שאין קוין מניין לששים סאין לפי שמרויין הן לאדם צינטי ומועטין הן למשופע בנכסים: קלח בס' קלחים. מה שאכלה בס' שיעורין כמותו: משלם דמיון. כמו שנמכרין קב או קביים בשוק: מאי לאו בפני עלמיה. וקשיא לכולהו: לא בששים. ולכל חד כדלית ליה: אין שמין קב בששים קביים. אס אכלה קב אין שמין בששים קביים מפני שמשביח מוין. דששים קביים אין להם מכר מפני שמרויין הן לעמי ומועטין לצינטי וכל שכן לעשיר ועוד שאין קרתה קב ניכרת בששים קביים: ולא כור בששים כורין. אכלה כור מנוחה אין שמין אותה בששים כורין: לפי שאדם המשופע בנכסים ותצד לקנות קרקע גדולה קונה אותה כשאוה מנוחה כהרבה יותר מדמיו ועוד קרתה כור גדולה היא מאד אלא כל שמין בששים: ולא כור מצעי ליה. דקתני אין שמין קב ולא קתני בית קב: קב צבית כור. אין קרתה נראית: כור. שלשים סאה: קשנא. דקל: אמר ליה. ריש גלותא אמי ראיתי: ופלפלא סאלפא בקינא הוה. שלשה דקלים זה אכל זה: דינא דפרסא. שאני דין מורה: אס אמרו. בס' להקל על המוין: בנזקי ממונו. כמה שאכלה בהממו והזיקה: יאמרו בנזקי גופו. שמויק בעלמנו בדיים שקלן לדקל: הפככיר כרמו. שיחה וזילה: קטמה נטיעה גרסיין. בהמה שקטמה נטיעה: גוזרי גזירות. קונסי קנסות אדמוין ומן בן אשכולים צפרק בתרא דכחובות (קד"י:). חז"ל. שחח: במשוייר שבה. רואין את אכלה

הנותר לפי מה שעולה כל ערוגה ערוגה כל ערוגה ויפה יפה. הקרקע לימכר כשהיא עם השחת: סמדר

קשנא. פי' בנזקטורס דקל וכן משמע דקאמר ותלתא ותלתא בקינא הוו קיימי ותאלי הם דקלים כדמוכת בהחובל (לקמן דף נג). חזח חללי צי גופני וקאמר גופני קנו דקלי וקשה דכפ"ק דע"ו (דף ד:) מן דקל טב וחזנ' ונקלצא ומפרש בגמ' חזנ' קשנא ושמה יס מיני דקלים הרבה שאחד קרוי דקל סתם ואחד קרוי חזנ' דהיינו קשנא ובערוין פירש דקשנא הוא דקל פתסאה: דר"אין רינא דפרסאה. י"מ של דקל פרסאי דאמר לקמן הלכתא טווחיה דריש גלותא בדקלא פתסאה ולפי מה שפירש בערוין דקשנא דקלא פתסאה אי אפשר לפרש ק:

(6) [לקמן ע"ו: (6) ז"ל
היה. כ"ל (6) סמוכות קה.
(7) ש"ך לפי נפשתה.
(8) (רש"י, 1) ג"י פ"ח
למפני וכן הוא כפי השאל
לג: וע"ש.

תורה אור השלם
1. כי יבצר איש שדה או
קרב ושלח את בעירו
וכער בשדה אורי מיטב
שדרו ומיטב כרמו
ישלם: שמוח כב ד

הגרות הגר"א
[א] חו"ס ד"ה שמין סי'
ויל דשמין בית סאה. ג"כ
והראב"ד סי' דהכי קאמר
שאס אכלה פחות מסאה
שמין כפי"ע ולר"י נפחתה
ממקרב: